

КАТЕРИНА БІЛОКУР

ДИТИНСТВО ТА ЮНІСТЬ

Точна дата народження не відома. Дослідники називають дату 25 листопада (день Святої Великомучениці Катерини). Батько, Василь Йосифович Білокур, був заможною людиною, мав 2,5 десятин орної землі, тримав худобу. Крім Катерини, в сім'ї були два сини — Григорій і Павло.

У віці 6—7 років Катерина навчилася читати. На сімейній раді було вирішено не віддавати дівчину до школи, щоб зекономити на одязі та взутті. Малювати почав з ранніх років, однак батьки не схвалюють це заняття і забороняють ним займатися. Катерина продовжує малювати потайки від рідних, використовуючи для цього полотно та вугіль. Малює декорації для драмгуртку, створеного сусідом і родичем Білокурів Микитою Тонконогом. Пізніше Катерина також грає на сцені цього театру.

«Колгоспне поле» (1948–1949)

«Гай» (1955)

ДИТИНСТВО ТА ЮНІСТЬ

- ❖ У 1922–1923 рр. Катерина дізнається про Миргородський технікум художньої кераміки. Вона вирушає до Миргорода, маючи при собі два малюнки: «копія з якоїсь картинки» і начерк дідівської хати з натури — виконаних уже не на полотні, а на спеціально для цього придбаному папері.
- ❖ У технікумі Катерині відмовляють через відсутність документа про закінчення семирічки.
- ❖ Вражена відмовою, вона повертається додому пішки.
- ❖ Малювати не покидає, і згодом починає відвідувати драматичний гурток, організований подружжям вчителів Калитів. Батьки погоджуються на участь доньки у виставах, але за умови, що драмгурток не заважатиме роботі по господарству.
- ❖ У драмгуртку ставили «Наталку Полтавку» Котляревського, «Сватання на Гончарівці» Квітки-Основ'яненка, «Наймичку» і «Безталанну» Карпенка-Карого, «Матір-наймичку» Тогобочного (інсценізацію «Наймички» Шевченка) тощо. У віці 24–26 років Катерина переважно грає «молодиць».
- ❖ 1928 року дізнається про набір студентів у Київський театральний технікум і вирішує спробувати свої сили. Але ситуація повторюється, і їй знову відмовляють по тій же причині.
- ❖ «Хата в Богданівці» (1955)
- ❖ «Автопортрет» (1950)
- ❖ Восени 1934 року робить спробу втопитися в річці Чугмак, в наслідок чого простуджує ноги. Після цієї спроби батько з прокльонами згоджується на заняття доньки

*«Жоржини»
1940 р.*

1939 Катерина чує по радіо пісню у виконанні Оксани Петрусенко. Звертається до співачки з листом, заадресувавши його: «Київ, академічний театр, Оксані Петрусенко».

Пам'ятник Катерині Білокур в Яготині

До листа додає малюнок калини на шматковій полотна, котрий вразив співачку.

Порадившись із друзями — Василем Касіяном і Павлом Тичиною — вона

звертається у Центр народної творчості, після чого до обласного центру

надходить розпорядження знайти Катерину Білокур та поцікавитися її роботами.

«Портрет
колгоспниці Тетяни
Бахмач»

1932-1933 роки

1940 року в Полтавському будинку народної творчості відкривається персональна виставка художниці-самоучки з Богданівки, яка на той час складалася лише з 11 картин.

Виставка мала величезний успіх. Художницю преміюють поїздкою до Москви. В основному Катерина Білокур малювала квіти. Нерідко в одній картині поєднувала весняні й осінні — така картина і створювалася з весни до осені. 6 жоржин на картині «Колгоспне поле» малювала три тижні.

Крім квітів, є автором пейзажів та портретів. Олійні фарби, якими малювала Катерина Білокур. Яготинська картинна галерея. Декілька разів зверталася до сюжету лелеки, котрий приносить дитину, але відмовилася від цієї ідеї через подив і нерозуміння оточуючих, котрі чекали від неї лише квітів.

В останні роки вона тяжко хворіла, давалися ознаки злигодні тогочасного сільського побуту, невлаштованість в особистому житті, хвороба матері.

Померла художниця 9 червня 1961 року. А в 1977 році в селі Богданівці відкрито меморіальний музей Катерини Білокур, на території якого встановлено пам'ятник.

«Квіти на блакитному тлі»

1942-1943 роки

Чарівна природа рідного села, розмай дерев, квітів, зеленого руна трав стали для Катерини Білокур академією мистецтв. Вона у природи навчалася поєднувати кольори та їхні відтінки, передавати на полотні світлотіньові переходи.

«У Богданівці за греблею»

1920-ті роки

Окремої уваги заслуговують портрети та картини Катерини Білокур, на яких зображено племінниць художниці Олі та Надії,

Ці картини К. Білокур експонувалися на виставках у багатьох містах, зокрема в Москві й Парижі.

«Портрет
племінниць»

1937-1939 роки

На перший погляд нічого незвичайного немає в цій картині. Звичайні овочі, що зростали на городі, та квіти які пркрашали хату.

А як ви гадаєте чому саме Квіти та Овочі переплітаються у цій картині?

**«КВІТИ ТА
ОВОЧІ»**

1959 рік

К. В. Білокур - народна художниця України, картини якої виставлялись у Луврі. Наділена Божим даром образного бачення світу, Катерина **Білокур** самотужки оволоділа таємницями живопису, стала непере-вершеним майстром. На полотнах Катерини Білокур зображено дари природи - квіти, плоди, а також витвори людської праці. Шляхетність української селянської трапези передано з надзвичайною художньою виразністю в натюрморті «Сніданок» (1950 р.). Проста селянська їжа зображена на столі: духмяний хліб, чисті біленькі яйця, глечик із молоком, огірки та редька. І стіл прикрашають червоні півонії. За добрим українським звичаєм хліб лежить на білому рушнику, який звисає зі столу. Вражають деталі: орнамент на глечичку, пелюстки півоній, майстерно виконані художницею. А нарізана редька видається справжньою. Ця проста селянська їжа приготовлена швидко, бо у селян багато роботи і час не чекає.

«Сніданок»
1950 рік